

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 14. listopada 2009.

[\[Video\]](#)

Petar Časni

Draga braćo i sestre!

Lik Petra Časnog, kojeg predstavljam u današnjoj katehezi, ponovno nas vodi u slavnu opatiju Cluny, s njezinim "decorom" (decor) i njezinim "nitorom" (nitor) – da se posluimo izrazima koji se često javljaju u tekstovima iz Clunyja – dakle, uresom i sjajem, koji se ogledaju prije svega u ljepoti liturgije, tom povlaštenom putu koji vodi k Bogu. Međutim, više no ovi aspekti, Petrova osoba podsjeća na svetost velikih opata iz Clunyja: u Clunyju "ne bijaše opata koji nije bio svet", izjavio je daleke 1080. papa Grgur VII. Među njih se ubraja i Petar Časni, koji utjelovljuje u sebi pomalo sve kreposti svojih prethodnika, premda je već s njim Cluny, suočen s novim redovima kao što su onaj u Cîteaux-u, počeo osjećati poneki znak krize. Petar je divni primjer isposnika koji je bio strog prema sebi i pun razumijevanja prema drugima. Rođen 1094. u francuskoj pokrajini Auvergne, kao dijete je ušao u samostan u Sauxillangesu, gdje je postao zavjetovani redovnik a onda prior. Godine 1122. izabran je za opata u Clunyju i na toj je slubi ostao sve do smrti, koja ga je snašla na Boić 1156., kako je i prieljkivao. "Ljubitelj mira – piše njegov ivotopisac Rudolf – postigao je mir u Bojoj slavi na dan mira" (Vita, I, 17; PL 189,28).

Oni koji su ga poznavali veličaju njegovu krotkost, ozbiljnu uravnoteženost, vlast nad samim sobom, čestitost, odanost, oštromnost i osobitu sklonost k posredovanju. "Po samoj sam svojoj

naravi – pisao je – dosta popustljiv i blag; na to me potiče moja sklonost k praštanju. Naviknut sam podnositi i opraštati" (Ep. 192, u: *The Letters of Peter the Venerable*, Harvard University Press, 1967, str. 446). Još je govorio: "Sa onima koji mrze mir htjeli bismo, ako je to moguće, biti uvijek miroljubivi" (Ep. 100, nav.mj., str. 261). A o sebi je pisao: "Nisam od onih koji nisu zadovoljni svojim ivotom, ... čiji je duh uvijek u tjeskobi ili u sumnji, i koji se ale da svi drugi odmaraju a oni su jedini ti koji rade" (Ep. 182, str. 425). Senzibilne i afektivne naravi, znao je povezati ljubav prema Gospodinu s njenošću prema članovima obitelji, osobito prema majci, kao i prema prijateljima. Njegovao je prijateljstva, osobito prema svojim monasima, koji su mu se redovito povjeravali, sigurni da će ih on prihvatiti i razumjeti. Prema svjedočanstvu ivotopisca, "nije prezirao niti odbijao ikoga" (Vita, I,3: PL 189,19); "svima je bio mio; u svojoj prirođenoj dobroti bio je otvoren za sve" (isto, I,1: PL, 189,17).

Mogli bismo reći da taj sveti opat predstavlja primjer također za redovnike i kršćane ovog našeg vremena, označenog ubrzanim načinom ivota, gdje nerijetko ljudi jedni druge ne podnose i jedni s drugima ne komuniciraju i gdje često vladaju podjele i sukobi. Njegovo nas svjedočanstvo poziva da znamo ujediniti ljubav prema Bogu s ljubavlju prema blinjemu i neumorno uspostavljamo veze bratstva i pomirenja. Tako je činio Petar Časni, koji se našao na čelu samostana u Clunyju u dobu koje je, zbog raznih izvanjskih i unutarnjih razloga, bilo dosta nemirno, uspjevši biti istodobno strog i obdaren dubokim čovjekoljubljem. Običavao je govoriti: "Od jednog će se čovjeka moe više postići ako ga se podnosi, no ako ga se razdrauje prigovorima" (Ep. 172, nav.mj., str. 409). Zbog naravi svoje slube morao je često putovati u Italiju, Englesku, Njemačku, Španjolsku. Prisilno napuštanje kontemplativnog mira teško mu je padalo. Priznavao je: "Idem iz jednoga mjesta u drugo, umaram se, mučim se i patim, vucaram se od nemila do nedraga, bavim se sad svojim sad tuđim poslovima a sve to unosi nemir u moju dušu" (Ep. 91, nav.mj., str. 233). Premda se morao vješto snalaziti između gospodstava i vlasti koja su okruivala Cluny, uspjevao je ipak, zahvaljujući svojem osjećaju za mjeru, svojoj velikodušnosti i svojem realizmu, sačuvati uobičajeni mir. Među ličnostima s kojima je stupio u kontakt bio je Bernard iz Clairvauxa s kojim je uspostavio odnos sve dubljeg prijateljstva, premda su bili različiti po temperamentu i pogledima. Bernard ga je ovako opisao: "vana osoba, zaokupljena vanim poslovima" i veoma ga je cijenio (Ep. 147, izd. Scriptorium Claravallense, Milano 1986., VI/1, str. 658-660), dok je Petar Časni Bernarda nazvao "svjetiljkom Crkve" (Ep. 164, str. 396), "snanim i svijetlim stupom monaštva i čitave Crkve" (Ep. 175, str. 418).

Sa ivim osjećajem za Crkvu, Petar Časni je govorio da oni koje se ubrajaju "među članove Kristova tijela" (Ep. 164, nav.mj., str. 397) moraju ćutjeti "duboko u srcu" sve ono što proivljava vjernički puk. I dodavao je: "Nema u sebi duha Kristova onaj koji ne osjeća rane Kristova tijela", od kojeg god da se strane one nanosile (isto). Pokazao je uz to brigu i panju također za one koji su bili izvan Crkve, osobito za idove i muslimane: da bi pridonio upoznavanju ovih potonjih pobrinuo se za prijevod Kurana. U vezi s tim jedan povjesničar je primijetio: "Usred nepomirljivosti srednjovjekovnih ljudi – pa čak i najvećih među njima – mi se divimo ovdje jednom uzvišenom primjeru osjetljivosti do koje dovodi kršćanska ljubav" (J. Leclercq, *Pietro il Venerabile*, Jaka Book,

1991., str. 189). Drugi aspekti kršćanskog ivota koji su mu bili dragi bili su ljubav prema euharistiji i pobožnost prema Djevici Mariji. O Presvetom Sakramentu nam je ostavio stranice koje predstavljaju "jedno od remek-djela euharistijske literature svih vremena" (isto, str. 267), a o Majci Bojoj napisao je dubokoumna razmišljanja, kontemplirajući je uvijek u prisnom odnosu sa Isusom Otkupiteljem i njegovim djelom spasenja. Dovoljno je u vezi s tim citirati ovaj njegov nadahnuti zaziv: "Zdravo, Djevice blagoslovljena, koja si otjerala prokletstvo. Zdravo, Majko Svevišnjega, zaručnice najkrotkijeg Jaganjca. Ti si svladala zmiju, satrla joj glavu, kada ju je uništio Bog koga si ti rodila... Sjajna Zvijezdo Danice, koja si raspršila sjene zapada. Zoro što prethodiš suncu, dane koji ne pozna tame... Moli Boga kojega si rodila, da otpusti naš grijeh i, nakon oproštenja, udijeli nam milost i slavu" (Carmina, PL 189, 1018-1019).

Petar Časni gajio je također veliku ljubav prema pisanju i imao je dara za to. Bilježio je svoja razmišljanja, uvjeren u vanost korištenja pera gotovo kao pluga za "rasipanje sjemena Riječi u papir" (Ep. 20, str. 38). Premda se nije bavio sustavno teologijom, bio je veliki proučavatelj Bojeg otajstva. Njegova teologija ima svoje korijene u molitvi, osobito u onoj liturgijskoj, a od Kristovih otajstava najmilije mu je bilo otajstvo preobraćenja, u kojem se već predoznačuje uskrsnuće. Upravo je on uveo u Cluny taj blagdan, sastavivši jedan poseban obrazac za tu prigodu, u kojem se odrađava karakteristična teološka pobožnost Petra i Clunyja, koja je sva okrenuta razmatranju Kristova slavnog lica (gloriosa facies), nalazeći tu razloge za onu gorljivu radost koja je resila njegov duh i koja je isijavala u bogoslužju toga samostana.

Draga braćo i sestre, ovaj je sveti monah sigurno veliki primjer monaške svetosti, napajane na izvorima benediktinske tradicije. Za njega se ideal monaha sastoji u "njenom prianjanju uz Krista" (Ep. 53, nav.mj., str. 161), u samostanskom ivotu označenom "monaškom poniznošću" (isto) i radinošću (Ep. 77, nav.mj., str. 211), te tihim ozračjem kontemplacije i trajnoga zahvaljivanja Bogu. Prva i najvanija zadaća monaha, prema Petru iz Clunyja, je svečano slavljenje slube Boje – "nebeskog i od svih najkorisnijeg djela" (Statuta, I, 1026) – i zajedno s tim čitanje, razmatranje, osobna molitva i pomno obdravana pokora (usp. Ep. 20, nav.mj., str. 40). Na taj način je cio ivot proet dubokom ljubavlju prema Bogu i ljubavlju prema drugim, ljubavlju koja se izrađava u iskrenoj otvorenosti za blinje, u opraštanju i u traenju mira. Mogli bismo, u zaključku, reći da ako taj način ivot zdruen sa svakodnevnim radom, predstavlja, za svetog Benedikta, ideal monaha, tada to vrijedi i za sve nas i moe biti, u velikoj mjeri, način ivot vjernika koji eli postati pravi Kristov učenik, kojeg karakterizira upravo njeno prianjanje uza Nj, poniznost, radinost i sposobnost za opraštanje i mir.

Papin pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

S velikom radošću pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a posebno mlade iz upe Svete Obitelji kao i vjernike upe Blaenoga Alojzija Stepinca iz zagrebačke nadbiskupije. Neka vas Gospodin obilno blagoslovi i uvijek vas prati svojom pomoću. Budite mu vjerni i zahvalni. Hvaljen Isus i Marija!

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana